

DISTANSARBETE I UTSKOTTEN UNDER EXCEPTIONELLA FÖRHÅLLANDEN

Riksdagen beslutar om möjligheten till distansarbete

Riksdagen får med stöd av 80 a § i riksdagens arbetsordning på ett förslag av talmanskonferensen som har understötts av minst två tredjedelar av de avgivna rösterna och efter att ha inhämtat grundlagsutskottets ställningstagande, åt gången besluta om en period på högst tre månader under vilken bestämmelserna i 8 a kap. i riksdagens arbetsordning om distansarbete under exceptionella förhållanden tillämpas på riksdagsarbetet. En förutsättning är att det är nödvändigt att införa bestämmelser om distansarbete för att garantera att riksdagen kan fungera under en pandemi med synnerligen allvarliga verkningar.

Utskottssammanträde på distans

När riksdagen har beslutat att införa bestämmelser om distansarbete kan utskottet enligt 80 b § 1 mom. i riksdagens arbetsordning besluta att det är tillåtet att delta i eller vara närvarande vid ett utskottssammanträde med hjälp av it-utrustning och förbindelser som talmanskonferensen godkänt (*utskottssammanträde på distans*).

Vid distansmöten iakttas utöver denna anvisning om distansarbete även talmanskonferensens allmänna anvisningar av den 11 december 2019 (Utskottshandboken 2019).

Utskottet får sammanträda antingen så att alla deltagare står i distanskontakt med varandra, eller så att en del är samlade i utskottets mötesrum, medan andra har distanskontakt. (TKF 3/2020 rd, s. 11).

Under distanssammanträdet får utskottet också fatta beslut genom omröstning, till exempel så att de ledamöter som ingår i den beslutföra sammansättningen genom namnupprop uttrycker sin mening om ordförandens omröstningsförslag. (TKF 3/2020 rd, s. 10 – 11)

De som är berättigade att närvara vid mötet, såsom sakkunniga som kallats in för att höras, kan också vara närvarande på distans.

Talmanskonferensen godkänner den utrustning som ska användas

Enligt 80 b § 1 mom. i riksdagens arbetsordning får man delta i utskottssammanträden på distans endast med hjälp av it-utrustning och it-förbindelser som talmanskonferensen godkänt för ändamålet. Beslut om dessa frågor har fattats genom talmanskonferensens beslut om datateknik för distansarbete i riksdagen under exceptionella förhållanden (1.12.2020)

Utskottet beslutar om distansmöte

Utskottet beslutar med stöd av 80 b § 1 mom. i riksdagens arbetsordning om att utskottet sammanträder på distans.

Utskottet kan besluta att övergå till förfarandet med distansmöte antingen skilt för varje sammanträde eller för högst den tid som avses i 80 a § (GrUB 23/2020 rd, s. 5).

Utskottets ordförande kan dock besluta om ett sammanträde på distans för att fatta beslut om att sammanträden ska hållas på distans.

Kallelsen till utskottets distansmöte sänds som en elektronisk kalenderkallelse som innehåller den länk som behövs för inloggning till mötet. En kalenderkallelse får inte delas vidare.

Krav på datasäkerhet vid distanskontakt

En förutsättning för utskottsmöte på distans är enligt 80 b § 2 mom. i riksdagens arbetsordning att de som har rätt att delta och att vara närvarande har informationssäker förbindelse (*distanskontakt*) med varandra.

Med informationssäkerhet avses framför allt att utomstående vid användning av distanskontakt inte får information om utskottets arbete och att integriteten och riktigheten bevaras i fråga om meddelanden och uppgifter som förmedlas via distanskontakt. (TKF 3/2020 rd, s. 11).

En ledamot som deltar i utskottets distansmöte ska befinna sig i Finland.

Utskottsmöte på distans kan ordnas med hjälp av antingen Teams-tjänsten eller eTuve-tjänsten (se talmanskonferensens beslut om datateknik för distansarbete i riksdagen under exceptionella förhållanden, 1 §).

När Teams-tjänsten används loggar ledamoten in till tjänsten med användar-ID som administreras av riksdagen, det vill säga i praktiken genom att svara direkt på utskottets kalenderkallelse med hjälp av den utrustning för distansarbete som riksdagen ställer till ledamotens förfogande (se talmanskonferensens beslut om datateknik för distansarbete i riksdagen under exceptionella förhållanden, 1 §).

Som gäst till Teams-distansmötet inloggas endast sakkunniga som kallas in för att höras på distans i utskottet. Ledamöter loggar inte in till tjänsten som gäst. Mötets ordförande eller en tjänsteman vid utskottet godkänner en sakkunnig som kallas in för att höras på distans som gäst vid distansmötet. Tjänstemannen loggar ut den sakkunniga från distansmötet när utfrågningen är klar.

När tjänsten eTuve används loggar ledamoten in till tjänsten med sitt eget för- och efternamn.

De som deltar i eller är närvarande vid sammanträdet ska ha förbindelse med varandra. Det innebär att varje person som deltar i sammanträdet ska ha förbindelse med varje annan person som är med i sammanträdet. (TKF 3/2020 rd, s. 12).

Vid utskottets sammanträde måste man i tillräcklig utsträckning kunna säkerställa identiteten hos de som deltar i sammanträdet på distans (GrUB 23/2020 rd, s. 6).

I början av utskottets distansmöte ska det kontrolleras att endast de som har rätt att delta loggar in. Vid namnupprop ska en bildförbindelse användas. På samma sätt ska man gå till våga när man loggar in till ett distansmöte medan det redan pågår.

Kravet på informationssäkerhet är en juridisk förutsättning för utskottssammanträden på distans, och därför ska ordföranden för ett sådant sammanträde avbryta eller avsluta sammanträdet omedelbart om han eller hon upptäcker att informationssäkerheten konkret äventyrats under sammanträdet. (TKF 3/2020 rd, s. 12).

Krav på konfidentialitet i utskottsarbetet

Arrangemangen för ett utskottssammanträde på distans ska enligt 80 b § 3 mom. i riksdagens arbetsordning vara sådana att diskussionerna under sammanträdet kan ske konfidentiellt och att utomstående inte får veta något om de behandlade ärendena eller handlingarna innan de blir offentliga.

Med arrangemang avses här förutom den utrustning och de förbindelser som står till förfogande också sammanträdet förlopp rent konkret, och det svarar i sista hand mötesordföranden för. (TKF 3/2020 rd, s. 12).

Teams-tjänstens chattfunktion får inte användas för kommunikation om annat än mötestekniska frågor.

Ordföranden för utskottets distanssammanträde ansvarar för att utskottets diskussioner också där kan föras konfidentiellt och att utomstående inte får handlingarna i ett ärende eller de uppgifter som ingår i dem i för tid. Ordföranden bör också exempelvis påminna utomstående sakkunniga som ska höras vid utskottets distanssammanträde om dess konfidentiella och icke-offentliga natur. Ordföranden ska avbryta eller avsluta ett sammanträde som hålls på distans, om han eller hon upptäcker att det föreligger risk för att utomstående får kännedom om konfidentiella diskussioner eller uppgifter. (TKF 3/2020 rd, s. 12).

Den som deltar i ett sammanträde med distanskontakt ska enligt 80 b § 3 mom. i riksdagens arbetsordning se till att inga utomstående befinner sig i samma utrymme medan sammanträdet pågår.

För att säkerställa att utskottssammanträden på distans är konfidentiella ska den som deltar med distanskontakt själv se till att det varken finns eller under sammanträdet kommer någon utomstående till det utrymme han eller hon använder för distansarbete. Om en utomstående person trots säkerhetsåtgärder kan komma in i utrymmet, ska den som deltar genom distanskontakt genast underrätta mötesordföranden om detta, som då ska besluta vad som ska göras för att sammanträdet fortsatt kan ske konfidentiellt eller för att avbryta eller avsluta sammanträdet. (TKF 3/2020 rd, s. 12).

Den som deltar i utskottets distansmöte får inte heller äventyra konfidentialiteten i utskottsarbetet med hjälp av datateknisk utrustning, exempelvis genom att delta i andra distansmöten under utskottets distansmöte eller genom att föra telefonsamtal under utskottets distansmöte.

Förbud mot behandling av sekretessbelagda ärenden och ärenden som omfattas av sekretess

När utskottet sammanträder på distans får på grund av 80 b § 4 mom. i riksdagens arbetsordning varken sekretessbelagda handlingar eller ärenden som omfattas av sekretess behandlas.